

SEL
KOMMUNE

Forstudie NÆRINGSVENNLIG KOMMUNE

Oktober -22 til april -23

Oppsummering av resultater

Kommunestyret 19. juni 2023

Innhold

Hva er/hvorfor Næringsvennlig kommune (NVK)

Gjennomføring av forstudie i Sel; resultater

Forslag til mål og forbedringsområder i et videre arbeid

Forankring av arbeidet med NVK

Omstillingsplan:

Hovedmål:

- Bidra til å utvikle 210 arbeidsplasser ilar omstillingsperioden på 6 år (180 nye og sikre 30). I tillegg skal omstillingsarbeidet bidra til **økt robusthet og styrket utviklingsevne i næringslivet og kommunen.**

Innsatsområder i omstillingsprogrammet:

- 1) Eksisterende næringsliv
- 2) Industri
- 3) Opplevelsesnæring
- 4) Forretningsmessig tjenesteyting
- 5) Attraktivitet for næringsliv**
- 6) Kultur og samfunn

Mål innsatsområde 5)

- Sel skal være en attraktiv kommune for næringslivet å etablere, drive og utvikle bedrift i.

Strategier:

- Næringsattraktivitet
- **Næringsvennlig kommune (jfr. «samf. plan» og SNP 2017-21)**

Kommuneplanens samfunnsdel, 2018-2030:

Visjon:

- Sel kommunes overordnede mål er å skape et samfunn der det er rom for å vokse, mulighet for å jobbe og frihet til å leve.
- **Vi skaper den næringsvennlige kommunen sammen!**

Næringsvennlighet er viktig for å «gi kraft» til omstilling og lokal vekst

Hva vil det så å være næringsvennlig?

- indikatorer på næringsvennlighet -

Å være næringsvennlig er ikke å «si ja til alt», men:

- Å ha **kunnskap og forståelse** for næringslivets behov
- Å **legge til rette** slik at næringslivet kan utvikle seg jfr. behov og potensial
- Å ha et **godt samarbeid** med næringslivet

=> Indikatorer på NVK:

- Infrastruktur og planverk
- Næringsareal
- Byggesaker
- Næringsutvikling
- Service og informasjon
- Dialog og samarbeid med næringslivet

Gjennomføring av NVK

- Forstudie:
Kartlegge ståsted, hvor tilfreds er næringslivet, ansatte og pol.?

Hva kan/bør forbedres?

- Forprosjekt:
Definere mål.
Prioritere forbedringsområder.

Lage tiltaksplan.

- Hovedprosjekt:
Gjennomføre tiltak.
Følge opp forbedringsarbeid.

Ny tilfredshetsmåling.

Okt. -22
– april -22

Ca. Sept. -23
- mars -24

2024 (-25)

Forstudie omfatter

Områder vi kartlegger

- **Kommunale forvaltningsoppgaver** og tjenester direkte ovenfor næringslivet. **F.eks. innen plan, teknisk, næring mv.**
- **Kommunens samhandling** med næringslivet knyttet til rammevilkår for næringsutvikling lokalt. Herunder **dialog og involvering i utviklings-/planprosesser.**
- **Andre kommunale tjenester** som er viktige for utvikling av næringslivet. F.eks. næringslivets syn på tjenester innenfor **skole, helse mv.** – sett i lys av bedriftens utviklingsbehov.

Gjennomføring

I) **Spørreundersøkelse i Questback til:**

- Et bredt utvalg av lokale bedrifter (297)
- Kommunalt ansatte som arbeidet næringsrettet (50)
- Politikere i KS (25)

II) **Supplere med dybdeintervju** med 14 personer (næringsliv/adm./pol) for å:

- Avsjekke svar på spørreundersøkelse
- Få utdypende innspill til forbedringer, evt. hindringer og forslag til tiltak for å bedre næringsvennligheten.

Analysen skal både gi svar på:

1. **Hvordan fungerer dagens saksbehandling og service ovenfor næringslivet, og**
2. **Forslag til forbedringsmuligheter og –tiltak**

Resultater av kartlegging

Vektlegger synspunkter fra bedrifter.
(og totalvurdering fra ansatte og politikere)

I) Oppsummering av næringslivets svar

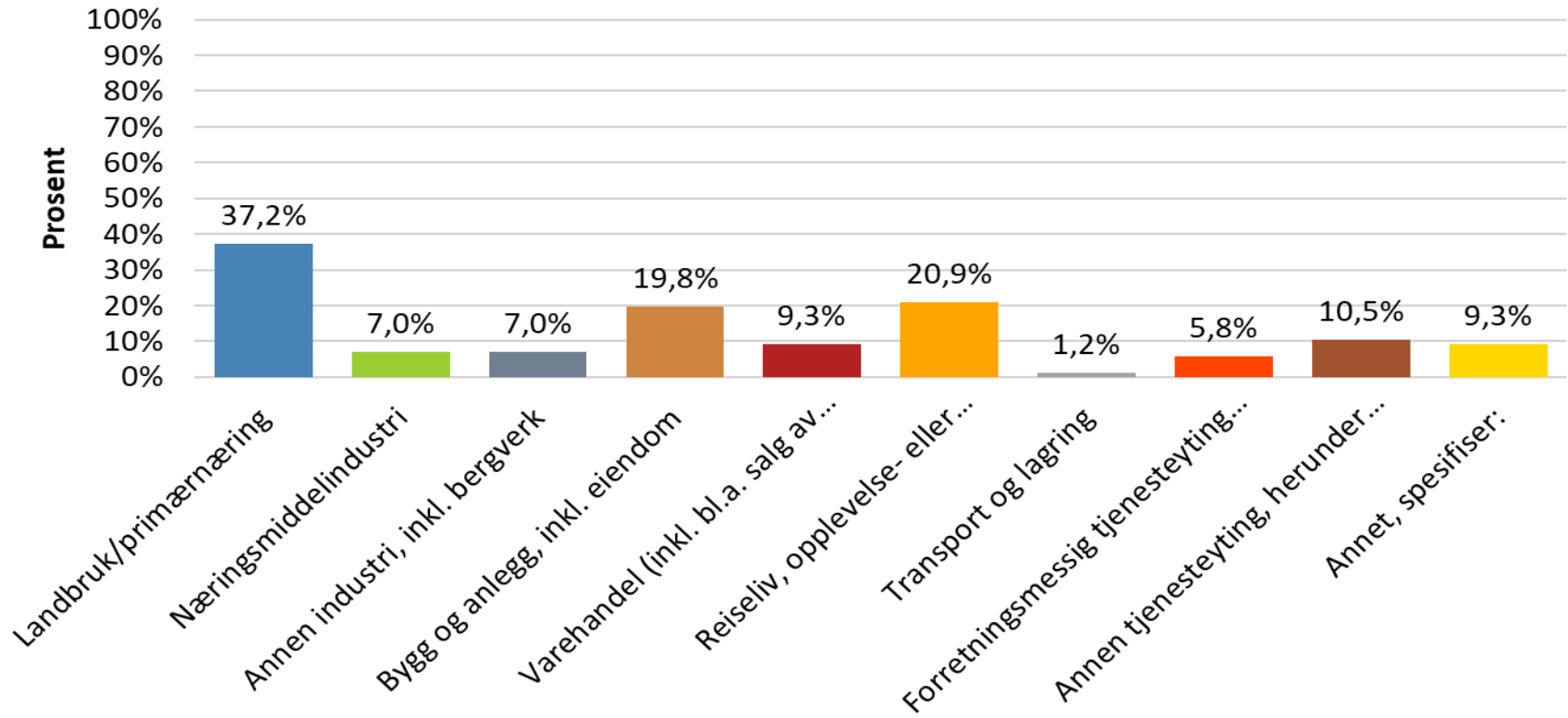
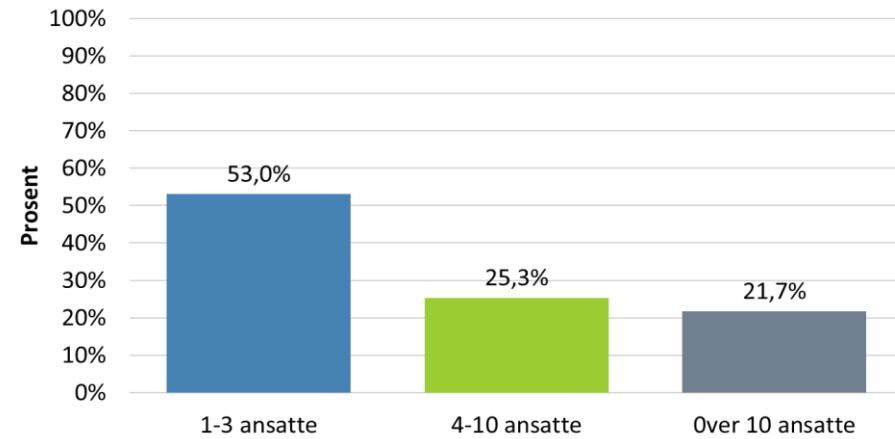
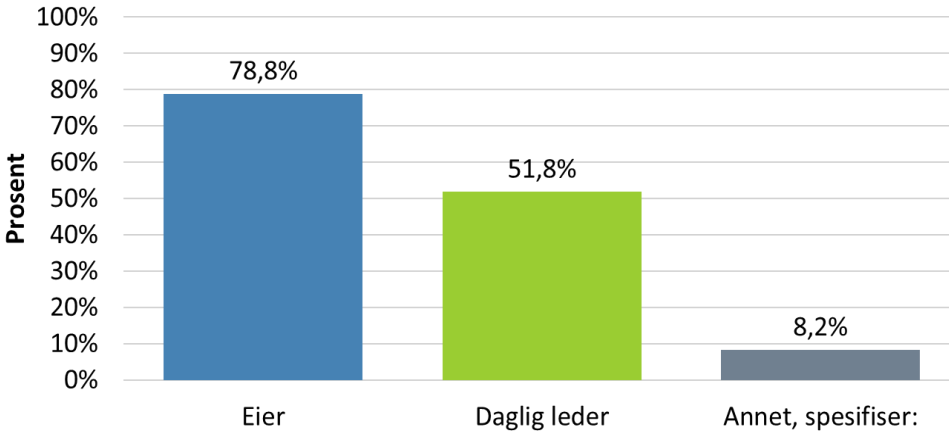
85 svar av 297 som har fått spørreskjema har svart (29 %).

(65 ufullførte og 147 har ikke svart, herav 15 avmeldt ift. GDPR)

Spørsmålene omfatter tema som:

- Generelle kommunale tilbud (boliger/tomter/skole/barnehage, helse, kultur)
- Infrastruktur og planverk for næring
- *Næringsareal*
- *Reguleringssaker. Konesesjon for eiendom.*
- *Skjenkebevilling*
- *Byggesaker (byttetillatelse, oppmåling/kartforretning, fradeling/omdisp.)*
- *Næringsutvikling; næringssjef, landbrukskontor, Styrk Sel og Skåppå*
- *Service og informasjon (servicekontor og web mm)*
- Dialog og samarbeid med næringslivet (adm. og politisk)
- Totalvurdering av kommunens næringsvennlighet
- Forslag til forbedringsområder

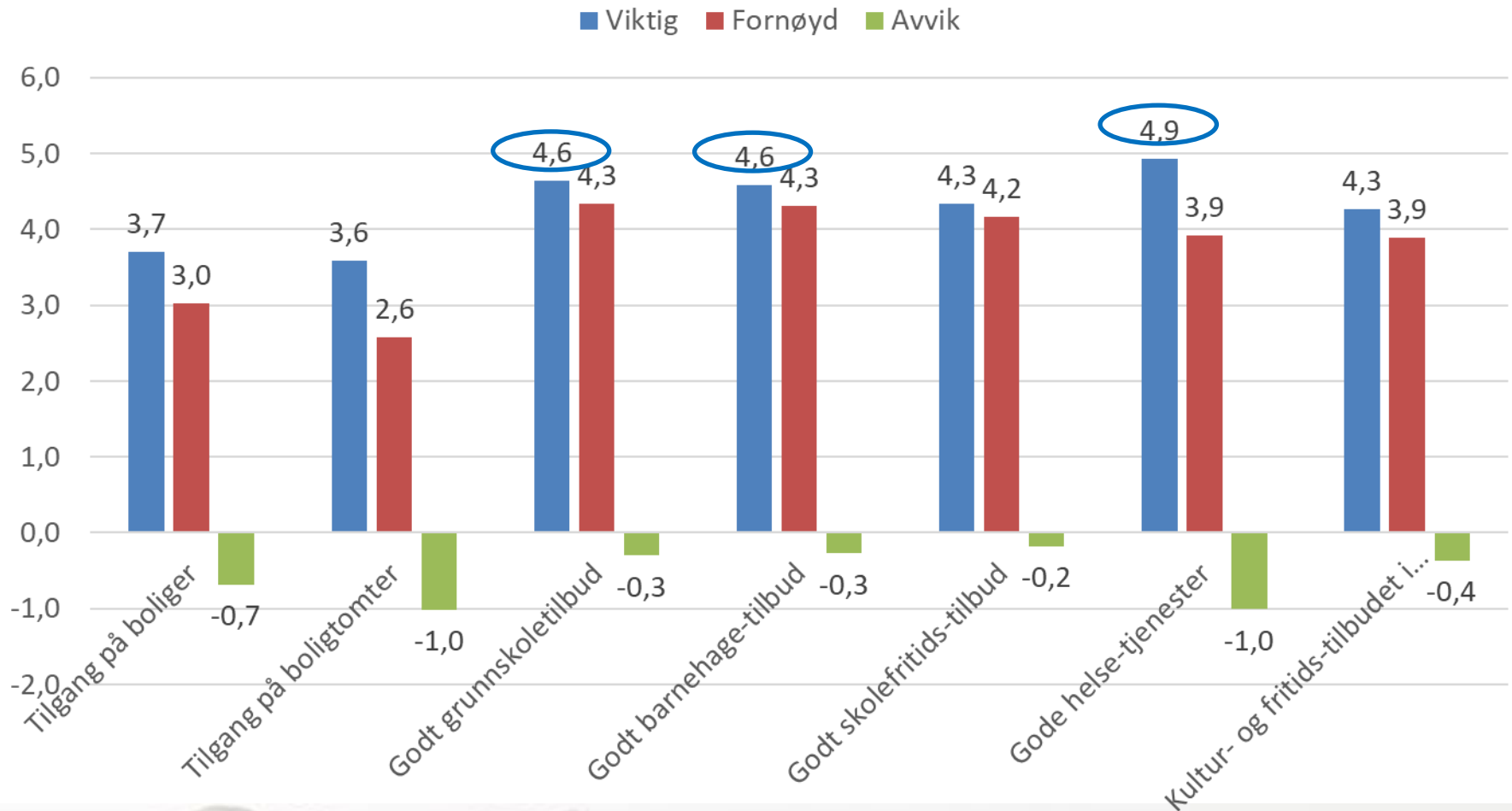
Hvem representerer de som har svart:

Betydningen av noen generelle kommunale tjenester

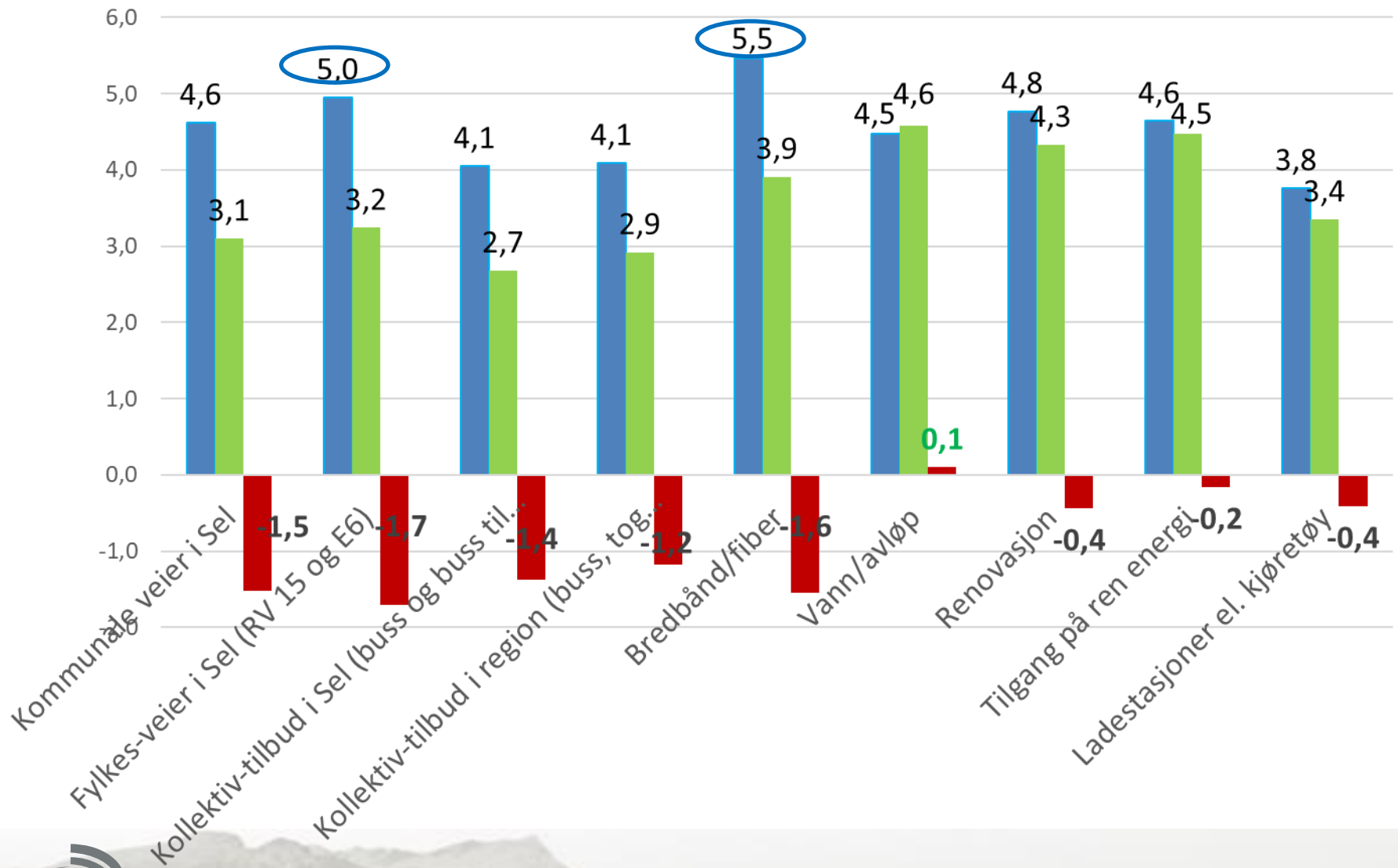
Hvor viktig er disse tjenestene for utvikling av din bedrift?

Hvor tilfreds er du med de samme tjenestene i Sel?

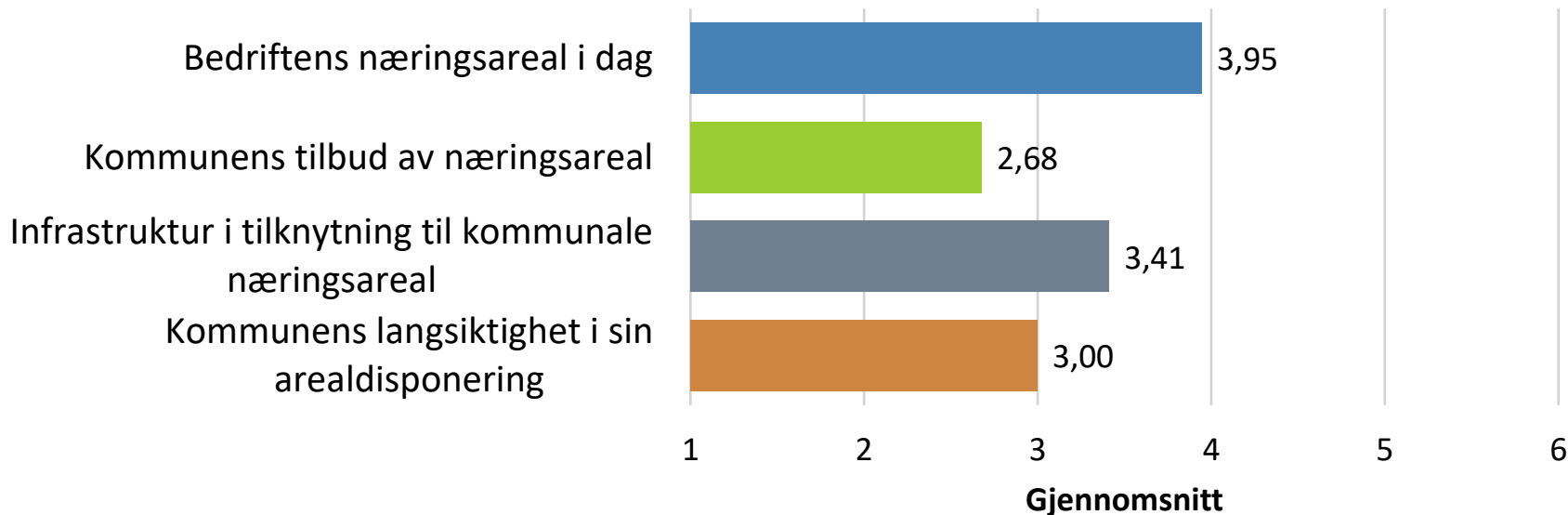
Betydning og tilfredshet med ulike deler av infrastruktur

■ Viktig ■ Fornøyd ■ Avvik

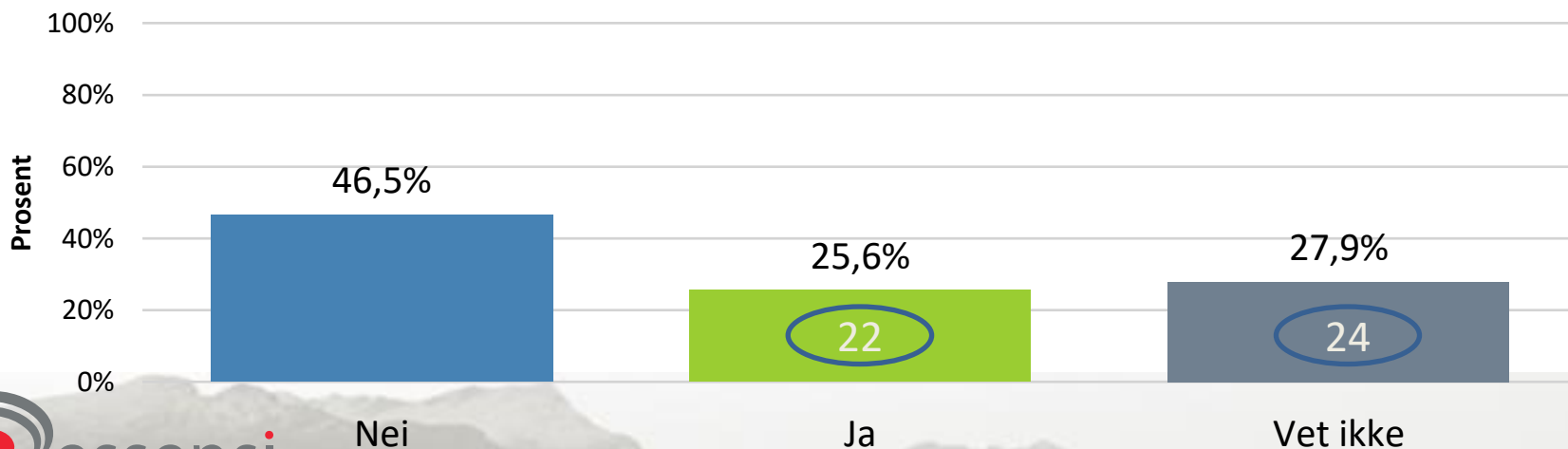

Næringsareal

80. Hvor tilfreds er dere med: (Skala 1-6; 1= svært utilfreds, 6= svært tilfreds)

85. Har din bedrift behov for større næringsareal de neste 5-10 år?

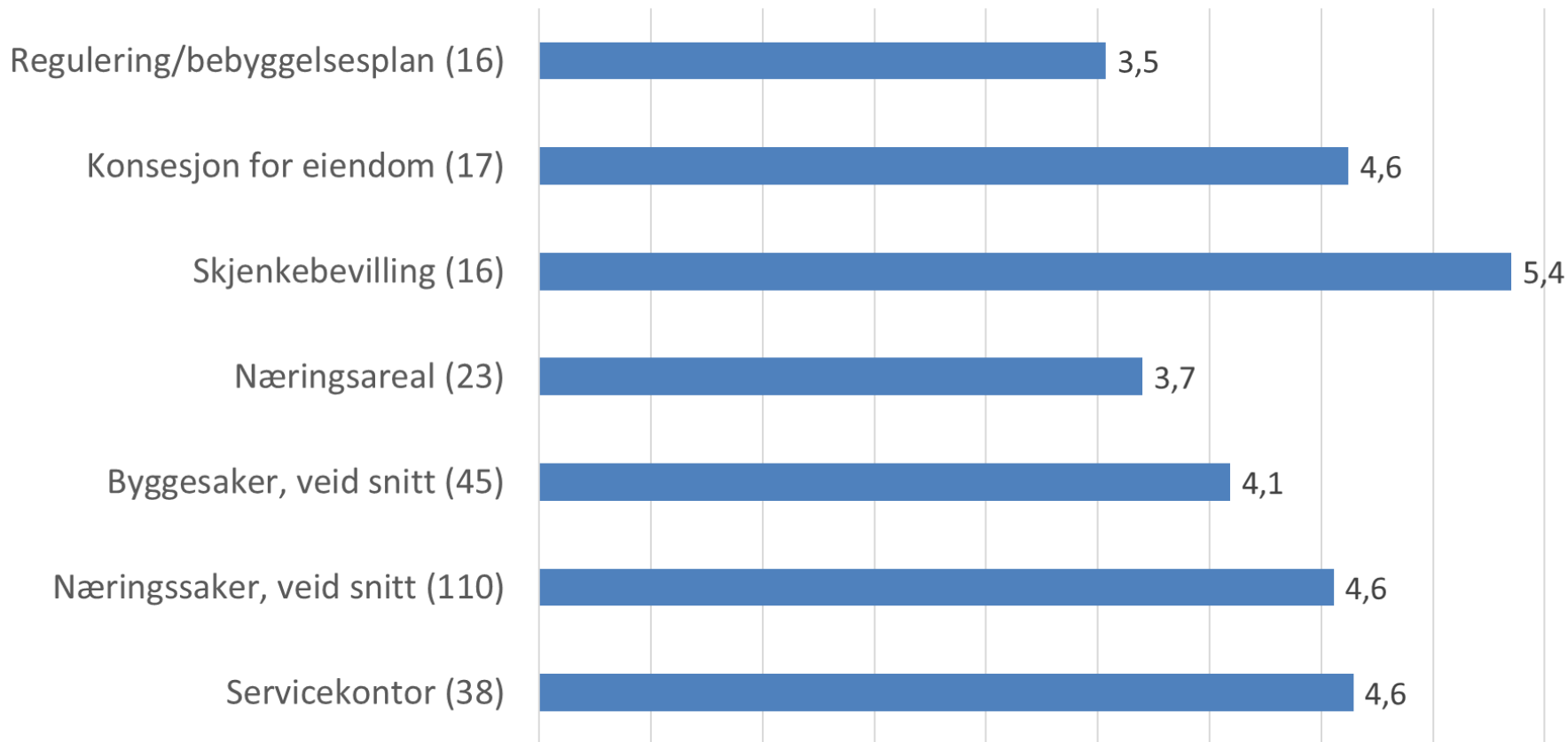

Næringslivets tilbakemelding på ulike saksområder - snittall

Bedriftenes skår av saksbehandling

(antall svar i parentes)

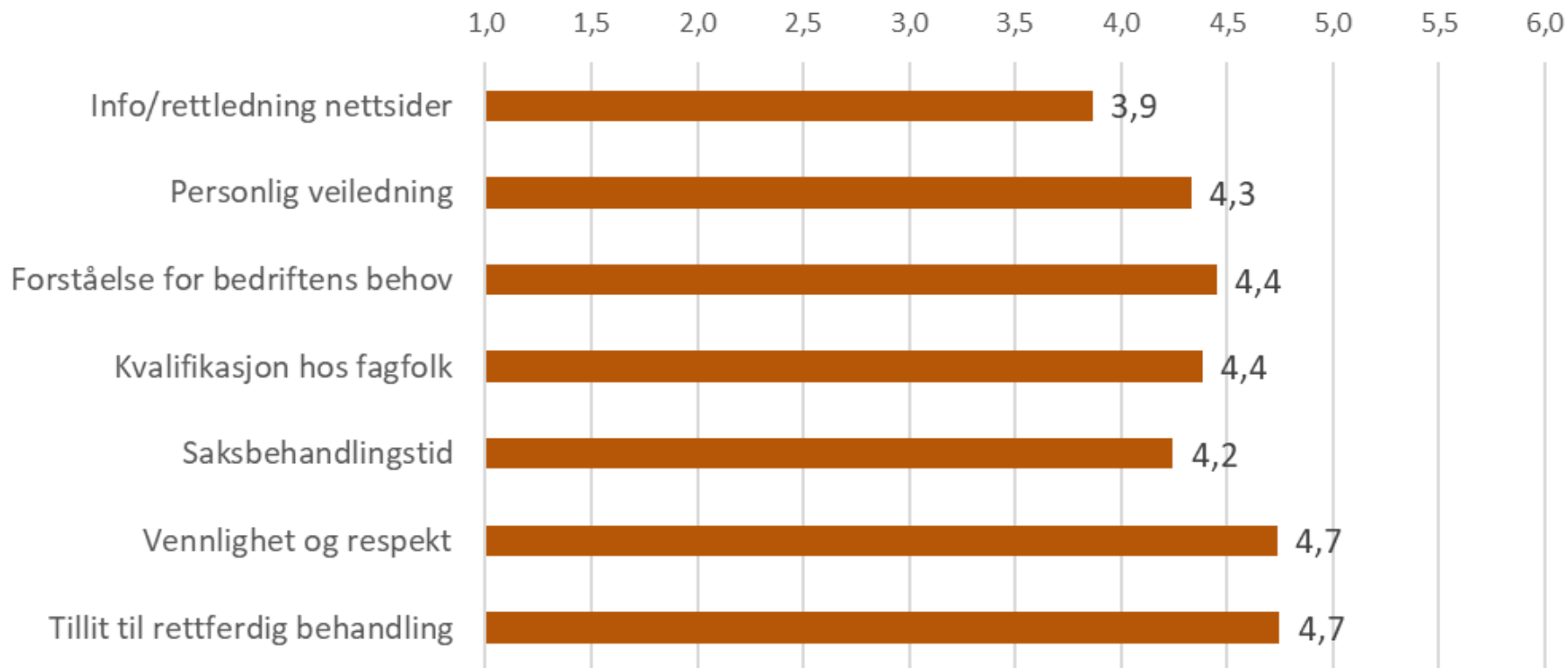
1,0 1,5 2,0 2,5 3,0 3,5 4,0 4,5 5,0 5,5 6,0

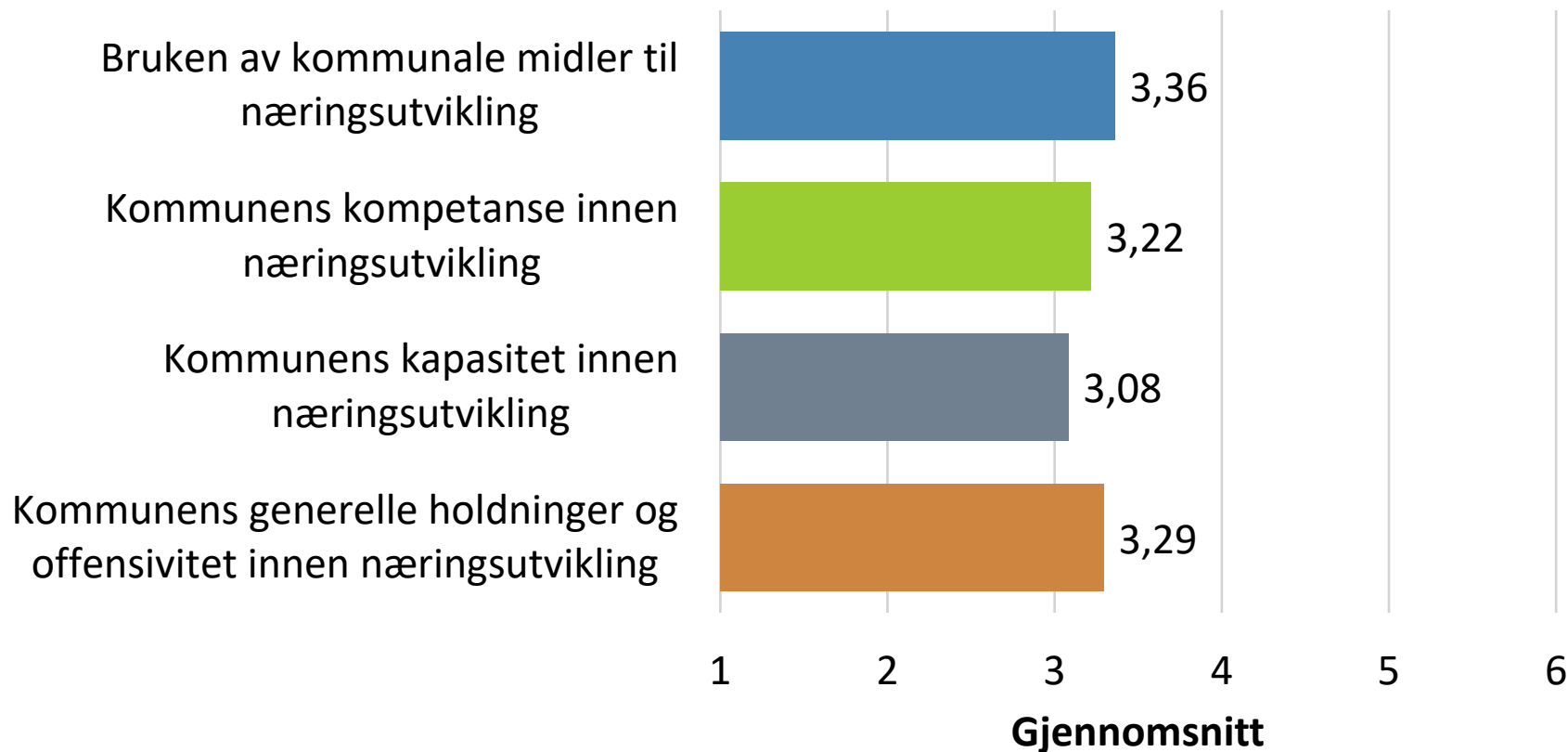
Hvordan næringslivet opplever kontakt med kommunen , snitt alle sakstyper

Bedriftenes skår av kundebehandling

Snitt for alle saksområder

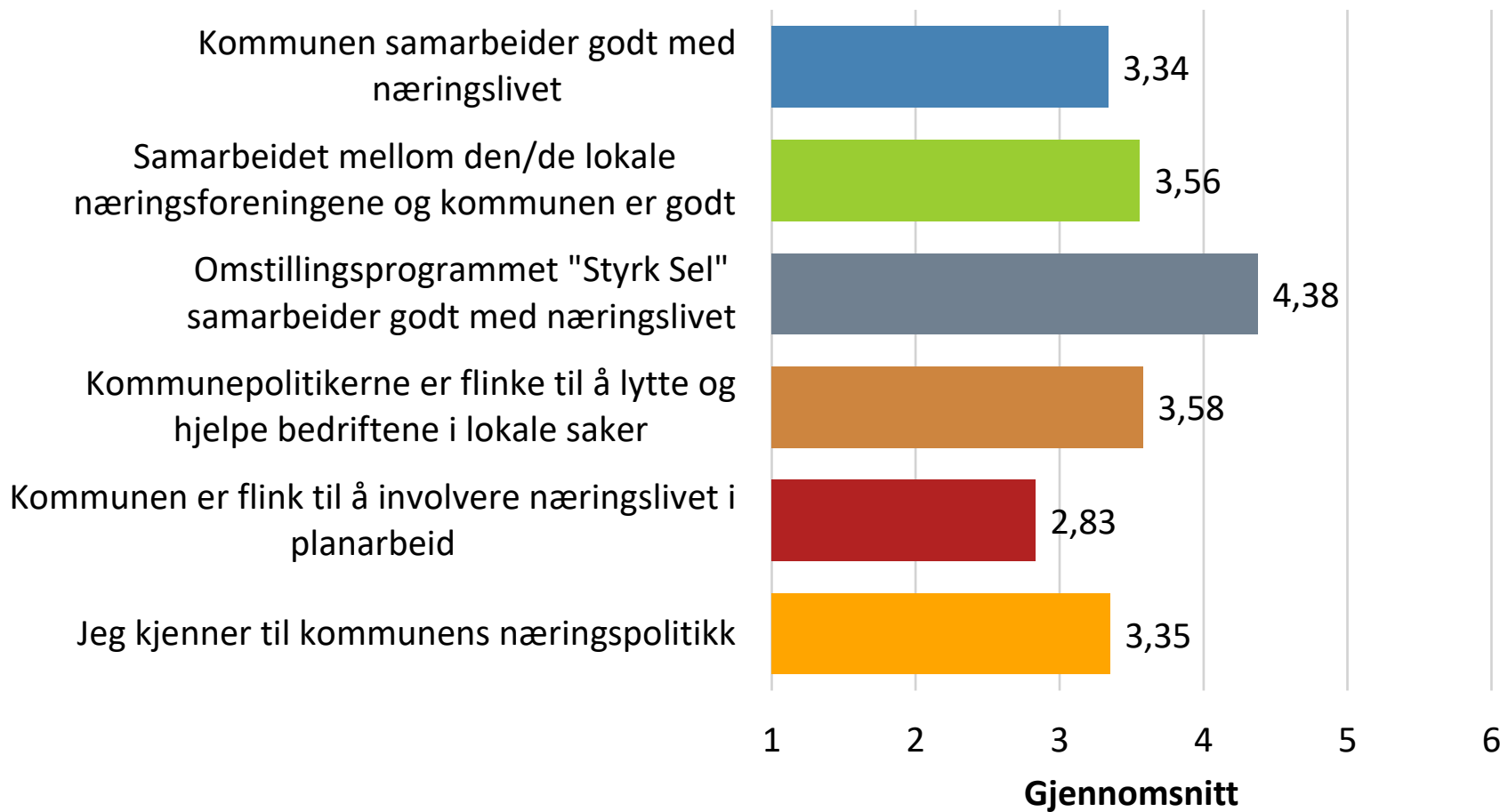

162. Hvor tilfreds er din bedrift med Sel kommunes satsing på næringsutvikling generelt?

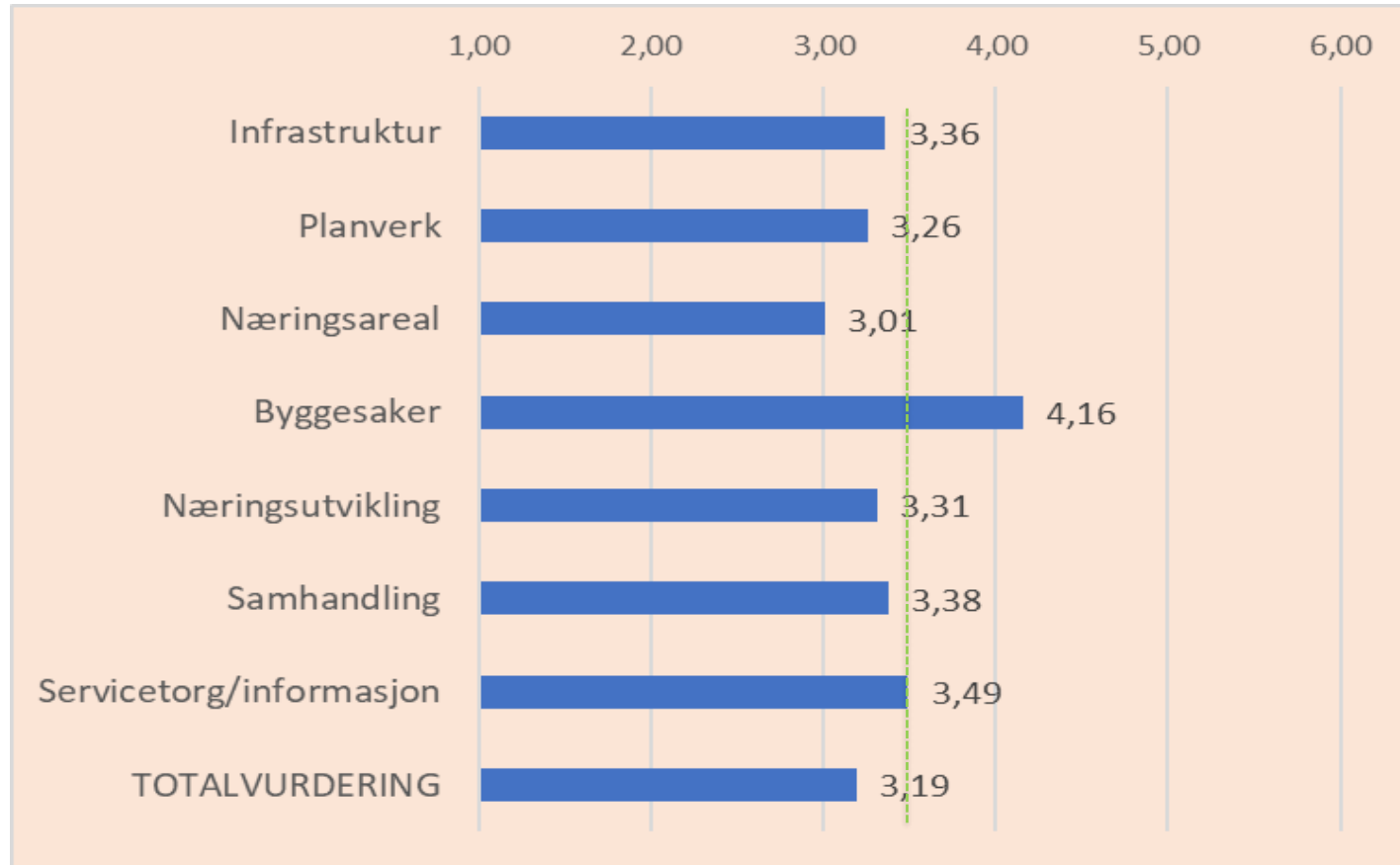

187. Hvor fornøyd er du med Sel kommunes generelle samarbeid med næringslivet?

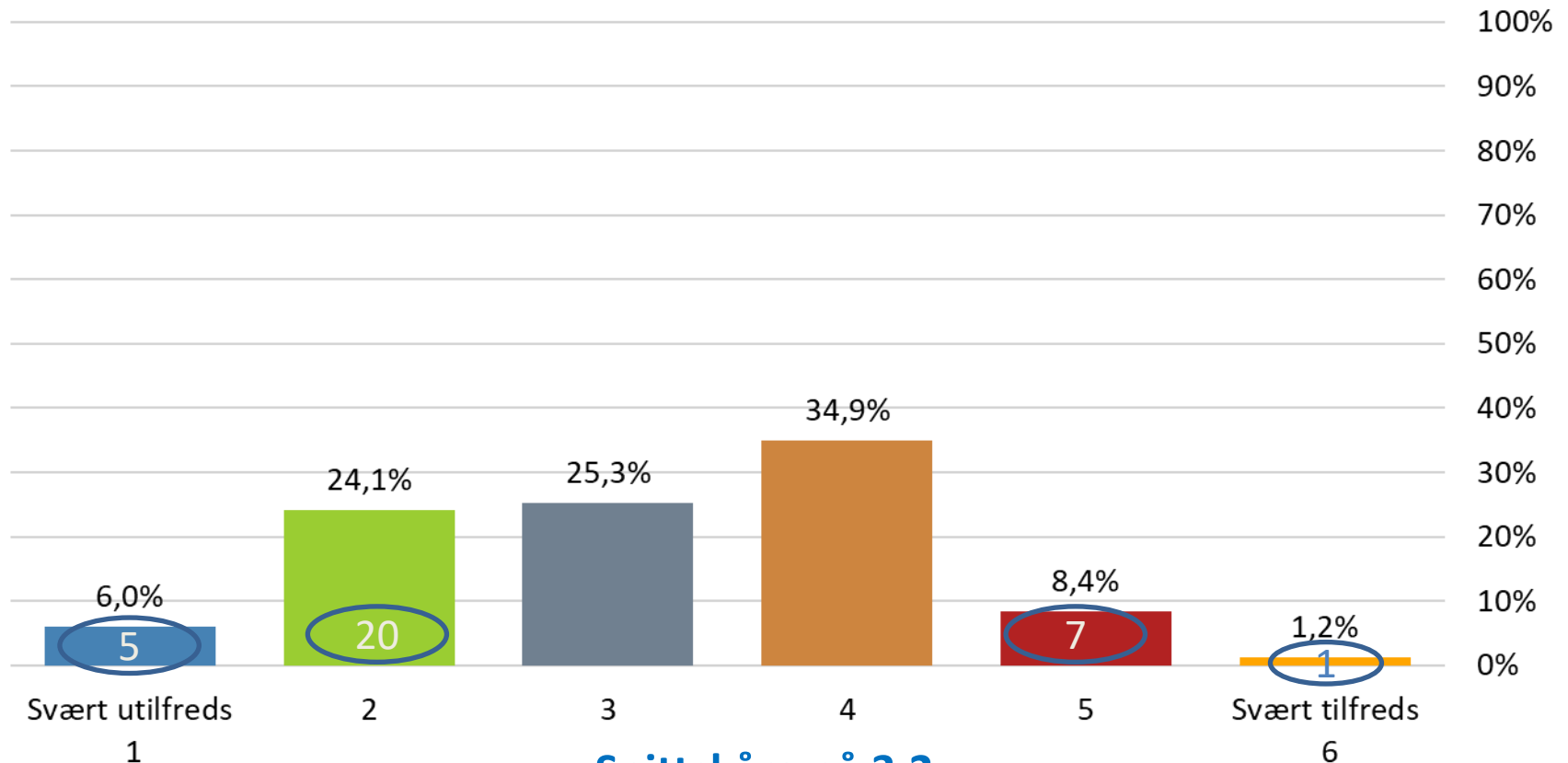
Svar på hvor tilfreds bedriftene er med den enkelte indikator på NVK totalt sett

(1= svært dårlig, 6 = svært godt). (85 svar)

1. Totalvurdering av Sel kommune:

Hvor tilfreds er du/din bedrift med kommunen sin næringsvennlighet – og evne til å legge til rette og yte service ovenfor næringslivet?

Snittskåre på 3,2.

Ca. 30 % på 1 og 2, og ca. 10 % på 5 og 6.

Oppsummering hovedpunkter fra bedrifter - forbedringer

Forslag til forbedringsområder:

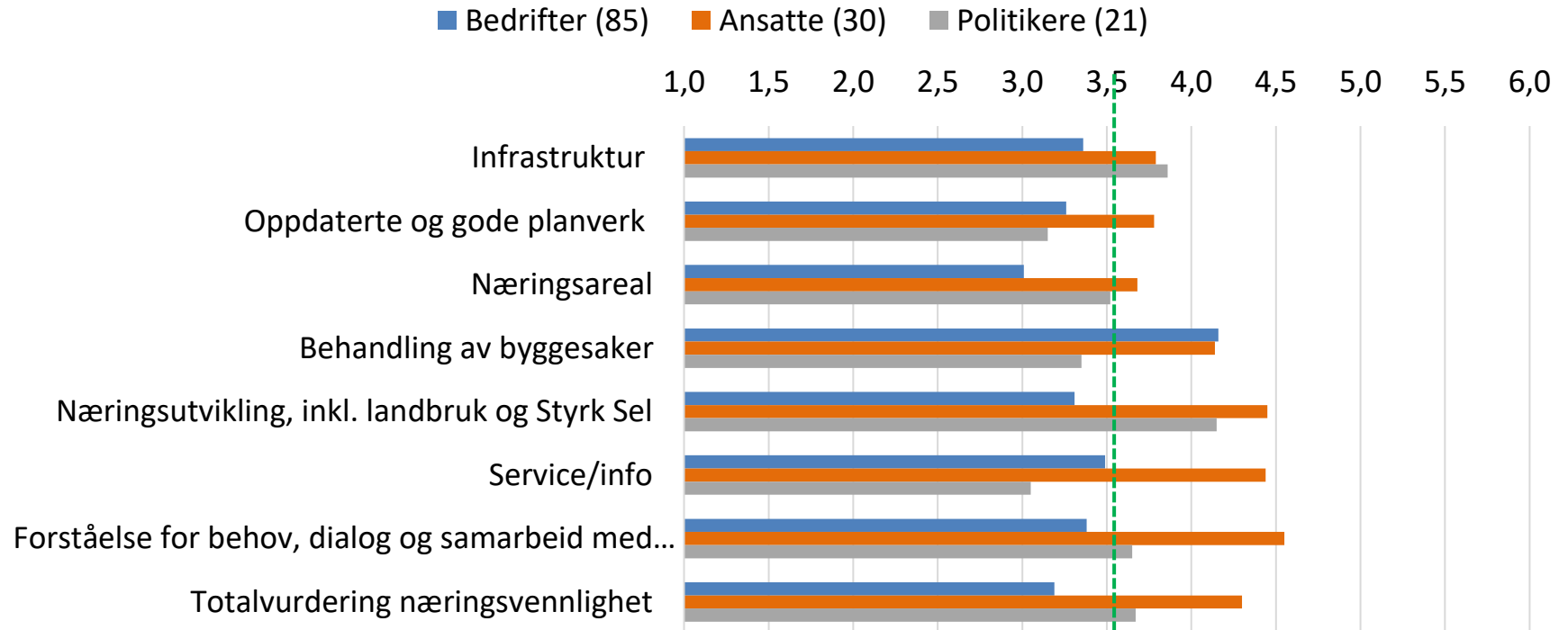
- **Areal:** Arealplan oppdateres. Næringsareal videreutvikles (regulerte og opparbeidede næringsareal). Flere og mer attraktive områder for boliger og sentrumsutvikling.
- **Saksbehandling:** Redusere saksbehandlingstid og økt dialog ved spesielt regulerings- og byggesaker. Mer veiledning og løsningsfokus. Gi tilbakemelding etter møter og henvendelser.
- Prioritere nærings saker enda tydeligere, med raskere avklaring basert på økt kompetanse og forståelse for næringslivets behov og vekstmuligheter.
- **Mer besøk:** Mer utadrettet og i kontakt med lokalt næringsliv, både administrasjon og politisk ledelse.
- **Være mer synlig og tydelig i næringspolitikken,** og styrk dialog og kontakt/møteplasser med lokalt næringsliv. Mer jevnlig dialog, og styrk nettverk mellom bedrifter lokalt.
- Økt fokus på de mindre bedriftene, og vurder en egen reiselivsstrategi.
- Sikre tilstrekkelig **bredbånd** også i utkanter av kommunen.
- Annen **infrastruktur** som vei (kommunal-/riksvei), kollektivtrafikk generelt og ladestasjoner for elbiler.
- Økt satsing på Sel som **bo- og arbeidssted**, markedsføring og bygg omdømme.

«Å være næringsvennlig er å finne gode løsninger for de som har problemer. Se litt rundt på ting og strekke seg så langt som mulig for å få ting igjennom». (Sitat fra bedrift)

«Vær tilgjengelig. Besøk i bedriftene fra nøkkelpersoner i administrasjon og politikken. Samhandlingsmøter med næringslivet». (Sitat fra bedrift)

Oppsummering alle tre målgrupper, hvor næringsvennlig er Sel?

(136 svar – 85 bedrifter/30 ansatte/21 politikere) (skala 1-6, der 1= svært dårlig og 6 = Svært god)

	Totalvurdering næringsvennlighet	Forståelse for behov, dialog og samarbeid med næringslivet	Service/info	Næringsutvikling, inkl. landbruk og Styrk Sel	Behandling av byggesaker	Næringsareal	Oppdaterte og gode planverk	Infrastruktur
■ Bedrifter (85)	3,2	3,4	3,5	3,3	4,2	3,0	3,3	3,4
■ Ansatte (30)	4,3	4,6	4,4	4,5	4,1	3,7	3,8	3,8
■ Politikere (21)	3,7	3,7	3,1	4,2	3,4	3,5	3,2	3,9

Oppsummering – totalbilde, alle målgrupper

- **Dette er fremhevet som bra, bl.a.:**
  - De senere år har det vært økt fokus på næringsliv og næringsutvikling, bl.a. som følge av omstillingsbehov og programmet Styrk Sel. Arbeide med å tilrettelegge og tiltrekke seg større nyetableringer, inkl. næringsareal for slakteri m.fl.
  - Engasjert politisk ledelse som arbeider aktivt for utvikling.
  - Generelt god kundebehandling, og tilfredshet med flere type saker som næringsutvikling, landbruk, byggesaker og skjenkebevilling.
  - Dyktig driftsavdeling ved uteseksjon/VA.
- **Dette er pekt på som forbedringsområder, bl.a.:**
  - **Arealplan +** (kommuneplanens samfunnsdel – inkl. visjon om næringsvennlig kommune)
  - **Næringsareal**, regulert og utbygd. Også boligtomter og sentrumsleiligheter. Parkering.
  - **Serviceholdning; responsiv, veiledende, løsningsfokus – felles atferd/holdninger.**
  - **Saksbehandlingstid – på visse saker** (regulering o.l., byggesaker o.l.)
  - **Bedriftsbesøk.** Se/fremme «alle» bedrifter enda bedre i næringsarbeidet? Egen reiselivsstrategi? Styrk det regionale næringsarbeidet (med nye regioner?)
  - **Bedre samhandling** mellom næringsliv, adm. og politisk
  - **Aktivt informasjon** og interessant hjemmeside. Mer «kundevennlig» skriftlig språk.
  - **Attraktivitet som bosted**, markedsføring/omdømmebygging.
  - Offentlig innkjøp – tilrettelegge for lokale leverandører
  - **Påvirke for bedre kommunikasjon/samferdsel** ift. veier, buss, tog, el-ladere, bredbånd.

Videre arbeid – forslag fra styringsgruppen

Ambisjoner og mål:

- Kommunen skal oppfattes som en **profesjonell tilrettelegger, rådgiver/veileder og samarbeidspart** for næringslivet
- **Ambisjon om snitt på 5 i totalskår fra næringslivet** ett år etter at hovedprosjekt er ferdig gjennomført. (Opp fra 3,2 på skala der 6 er best). Dette uttrykker et mål om at Sel skal satse for at næringsvennlighet skal bli et **virkelig konkurransefortrinn**.
- **Mer lik oppfatning mellom næringsliv og ansatte/politikere** (på et høyere nivå enn dagens).

Prioriteringsmatrise - forslag

Forbedringsområder m/tiltak	Betydning for mål	Effekt ila 2025	Ressursbehov, inkl. tilskudd
Planer og næringsareal: <ul style="list-style-type: none"> Oppdatere/utvikle kommuneplanens arealdel og reguleringsplaner. «Strategi» for utvikling av næringsareal og attraktive boligtomter/boliger/utleieboliger, inkl. reguleringer og evt. også opparbeide nye næringsareal. Ta tydeligere standpunkt i saker som ligger i grensegang mellom næring/hyttfelt/nasjonalpark. Viktig at kommunens holdning legges til grunn i saker. Aktiv bruk av kommuneplanens samfunnsdel for å gi økt fokus og eierskap til visjon og satsinger. Den legger føringer for Sel som næringsvennlig kommune. 	Høy	Moderat	Moderat/Høy
Byggesaker: <ul style="list-style-type: none"> Sikre svar på henvendelser, samt ens, god og forutsigbare kundebehandling. Rutiner for saksbehandling, oppfølging av saker og kommunikasjon (også skriftlig). F.eks. bidra til riktige forventninger hos bedrifter, gi info/dele kunnskap om prosess og mulige/alternative løsninger. Raskere saksbehandling av spesielt reguleringer og oppmåling/fradeling. Generelt god rådgiving og løsningsfokus, hjelpe næringsaktører innenfor mulighetsrom i lovverk. 	Høy	Ja	Lav
Næringsutvikling: <ul style="list-style-type: none"> Videreutvikle og styrke arbeidet med næringsutvikling, omstilling og landbruksutvikling Systematisk bedriftsbesøk hos lokale virksomheter for å få økt kunnskap og rådgi i utviklingsspørsmål. Løfte frem en bredde av lokale bedrifter, evt. tilby nyttig påfyll/kunnskap via fellesarenaer. Bidra til økt samhandling og dialog mellom næringsliv og kommune, for økt gjensidig kunnskap. Det omfatter også politikere. Vurdere økt næringsfond (reduisert i -23). 	Høy	Ja	Lav/Moderat
Informasjon og kommunikasjon: <ul style="list-style-type: none"> Fokus på informative og tydelig tilbakemelding i dialog med næringslivet, også i foreløpige svar. Profesjonalisere informasjonsarbeidet til kommunen, sette av ressurser og egne fagfolk på området. Bl.a. oppdatere hjemmeside og bruk av SoMe for å dele info. og bidra til godt omdømme for Sel. Aktiv kontakt og dialog med næringslivet, gjennom møteplasser og samhandlingsarenaer. Styrk samarbeidet med næringsforeninger. 	Høy Moderat	Ja	Lav/Moderat
Samferdsel og annen infrastruktur: <ul style="list-style-type: none"> Arbeide aktivt med påvirkning for viktige veiprosjekter og bedre forbindelser med tog/buss. Utbedre kommunale veier, spesielt i boligstrøk/utkanter i kommunen. Bedre parkering i sentrum. Fullføre utbygging av bredbånd der det mangler/i utkanter av kommunen. 	Moderat	Moderat	Moderat
Ledelse og kultur: <ul style="list-style-type: none"> Skap en felles forståelse internt om hva det betyr å være næringsvennlig, og hva som forventes i dialog med kunder. Slik forankring må også inkludere politikere og politikeropplæring. Det krever lederfokus fra topp til bunn i kommuneorganisasjon, samt arbeid med utvikling av kultur/holdninger i tillegg til systemer/rutiner. Sette måltall for forbedringer av de prioriterte områdene 	Høy	Ja	Lav

Forbedringsområder med mulige tiltak

- **Planer, næringsareal og boligutvikling:**
  - Oppdater kommuneplanens arealdel og reguleringsplaner.
  - Reguler mer næringsareal og attraktive boligtomter/boliger, evt. også opparbeide næringsareal.
  - Kommunen tar tydelig standpunkt i saker mellom næring/hyttefelt/nasjonalpark.
  - Aktiv bruk av kommuneplanens samfunnsdel for å økt eierskap til visjon og satsinger der:
«Vi skaper den næringsvennlige kommunen sammen».
- **Byggesaker:**
  - Sikre svar på henvendelser, samt ens, god og forutsigbare kundebehandling.
  - Sikre felles rutiner for saksbehandling, oppfølging av saker og kommunikasjon (også skriftlig). F.eks. riktige forventninger hos næringsaktører, info. om prosess og evt. alternative løsninger.
  - Generelt god rådgiving og løsningsfokus, hjelpe næringsaktører innenfor mulighetsrom i lovverk.
  - Raskere saksbehandling av spesielt reguleringer og oppmåling/fradeling (sikre kapasitet).
- **Næringsutvikling:**
  - Videreutvikle og styrke arbeidet med næringsutvikling, omstilling og landbruksutvikling.
  - Mer systematisk bedriftsbesøk hos lokale virksomheter for økt kunnskap og rådgi i utviklings-spørsmål. Løfte frem en bredde av lokale bedrifter, evt. tilby matnyttig kunnskap via fellesarenaer.
  - Bidra til økt samhandling og dialog mellom næringsliv og kommune, for økt gjensidig kunnskap. Det omfatter også politikere.
  - Vurdere økt næringsfond.

Forbedringsområder med mulige tiltak (side 2)

- **Informasjon og kommunikasjon:**

- Informative og tydelige tilbakemeldinger i dialog med næringslivet, også i foreløpige svar (muntlige/skriftlige).
- Profesjonalisere informasjonsarbeidet til kommunen, sette av ressurser og egne fagfolk på området. Bl.a. oppdatere hjemmeside, samt bruk av SoMe for å dele info. og bidra til godt omdømme for Sel.
- Aktiv kontakt og dialog med næringslivet, gjennom møteplasser og samhandlingsarenaer. Styrk samarbeidet med næringsforeninger/felles talerør for næringsliv.

- **Samferdsel og annen infrastruktur:**

- Arbeide aktivt med påvirkning for viktige veiprosjekter og bedre forbindelser med tog/buss.
- Utbedre kommunale veier, spesielt i boligstrøk/utkanter i kommunen. Parkering i sentrum.
- Fullføre utbygging av bredbånd der det mangler/i utkanter av kommunen.

- **Ledelse og kultur:**

- Felles forståelse internt om hva det betyr å være næringsvennlig, herunder kriterier som tydeliggjør hva som forventes i dialog med kunder. Inkl. politikere og politikeropplæring.
- Lederfokus fra topp til bunn, samt arbeid med utvikling av kultur/holdninger i tillegg til systemer/rutiner.
- I en videreføring bør det settes måltall for forbedringer av de prioriterte områdene.